

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

»Danica« izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za celo leto 7 kron, za pol leta 3 krone 50 vinarjev, za četr leta 2 kroni. V tiskarni sprejemana za celo leto 6 kron, za 1/2 leta 3 krone, za 1/4 leta 1 krono 50 vin.. ako bi bil petek praznik, izide »Danica« dan poprej.

Tečaj LV.

V Ljubljani, 25. aprila 1902.

List 17.

MIHAEL,

po božji milosti in po božjem usmiljenju
knez - škof Lavantinski,

prisednik prestolu Njihove svetosti, velikokrižnik cesarskega-
avstrijskega Fran Josipovega reda, doktor bogoslovja,

*sporoča mnogočastiti duhovščini in vsem vernikom svoje
škofije pozdrav, blagoslov in vse dobro od Boga Očeta
in Boga Sina v edinosti svetega Duha!*

(Dalje.)

V Srcu Jezusovem ljubljeni verniki!

Ko smo doslej občudovali naglo razširjenje in velikanski razvoj blagonosne pobožnosti do Srca Jezusovega, kateri je odkazal Gospod Bog vzvišeno nalogo, izboljševati versko življenje v katoliški cerkvi, odstranjati mrzloto in malomarnost do Krista in do njegovega rešilnega dela, hočemo odslej preudarjati še nagibe, iz katerih namreč sveta cerkev poleg ljubezni Jezusove časti in da častiti obenem njegovo Srce.

Srce Jezusovo je, kakor vsa njegova človeška natora: telo in duša, hipostatično zedinjeno z drugo božjo osebo in je zato resnično in pravo Srce Sinu božjega. Gre mu torej najvišje češčenje, moljenje, kakršno gre njegovi z Besedo osebno zedinjeni človeški naravi. Potem je to Srce vir, iz katerega je tekla do zadnje kaplje predraga kri kot cena našega odrešenja in posvečenja. Ta kri je odrešila človeški rod greha in je dala zakramentom svete cerkve skrivnostno moč, da onim, ki jih prejema, delijo nadnaravno življenje milosti. Z ozirom na neskončno ceno svete krvi je sveta cerkev, vodjena od svetega Duha, vpeljala praznik predrage krvi našega gospoda Jezusa Krista —

festum pretiosissimi sanguinis D. N. I. Chr. — ki se obhaja navadno prvo nedeljo meseca julija.

Po duši Kristovi oživljano Srce je bilo nadalje napolnjeno z notranjim trpljenjem Jezusovim; to pa je bilo večje od njegovega vunanjega trpljenja in nas torej spominja globokih, neizrekljivih srčnih bolečin našega Gospoda in Izveličarja. Vrh tega je prav to Srce, v katerem se ljubezen Jezusova razodeva telesno čutno in dejansko: zato je po pravici sedež ljubezni. V litanijah Srca Jezusovega, potrjenih za vso cerkev po svetem očetu papežu dne 2. aprila 1899, se imenuje Srce Jezusovo: žareče ognjišče ljubezni, dobrote in ljubezni polno. Da, Srce je altar, na katerem daruje Jezus svojo neskončno ljubezen za nas grešne ljudi. Srce je torej podoba požrtvovalne ljubezni do nas, in ž njim častimo neskončno ljubezen Jezusovo. Gospod Bog se pozivlje tudi pred vsem do našega srca, ko zahteva ljubezen: Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca! (Devt. 6, 5; Mat. 22, 37). Združite, krščanske matere, ljubezen svojih src v enem srcu, in to srce je le senca one neizmerne ljubezni, ki plamti iz najsvetejšega Srca Jezusovega¹⁾. Predstavlja božjega Srca Jezusovega je starejša, nego je podoba, ki jo je dala blažena Marjeta Marija Alakok leta 1685 narediti od ene svojih novinek. Seveda, v začetku so bili glavni predmeti takim podobam: stranska rana, ali petere rane Gospodove, ali Srce z orodjem trpljenja, pa tudi Srce samo. Prva podoba Srca Jezusovega se je oskrbela, kakor pravijo,

¹⁾ P. Franz Hattler S. I., Die bildliche Darstellung des göttlichen Herzens Jesu und der Herz Jesu-Idee. Innsbruck.

leta 1139 po naročilu Alfonza Enriksa (Henriquez), ustanovitelja portugalskega kraljestva.

Znaki, s katerimi se predstavlja Srce Jezusovo sem od časov blažene Marjete Marije, pomenijo neskončno ljubezen večlovečenega Sinu božjega in Odrešenika. Plameni iz njega švigajoči, značijo žar neizmerne ljubezni, v kateri vedno gori do nas Srce Odrešenikovo. Spominjajo ognja ljubezni, ki je gorelo v Srcu Jezusovem in o katerem je želel, da se vname in da gori v človeških srcih. Ogenj sem prišel prineset na zemljo in kaj hočem, kakor da se vname? (Luk. 12, 49). Križ nad Srcem spominja bridkega trpljenja in umiranja, zlasti pa mučne smrti Jezusove na križu, s katero je posebno razodel na zemlji svojo požrtvovalno ljubezen in s katero zdaj vse vleče k sebi. Večje ljubezni od te nima nihče, da kdo svoje življenje da za svoje prijatelje. (Jan. 15, 13). Tako je ljubil Jezus. — Trnjeva krona, ovita krog srca, kaže na nehvaležnost, s katero ljudje povračajo to največjo ljubezen. Kaplje krvi, doli tekoče, značijo predrago ceno, s katero smo bili odkupljeni. Veste, da niste odrešeni strohljivimi rečmi, zlatom ali srebrom . . . temveč drago krvjo Krista, kakor neomadežanega in nedolžnega Jagnjeta. (I. Petr. 1, 18, 19). Žarki, izhajajoči iz tega srca, predstavljajo milosti, ki nam neprenehoma pritekajo po najdobrotljivšem Srcu.

Ko je bil slavni rimski vojskovodija Manlij po krivem gnan pred sodnike, razkril je v svoji globoki žalosti pred njimi svoje prsi ter je, kažoč s prstom na rane, ki so mu bile zadane v raznih bojih, zaklical: „Te rane govorijo za me, te pričajo, kar sem storil za Rim in Rimljane!“ Kratki pa krepki zagovor je tako prevzel sodnike, da so zavrgli obtožbo in so zaslužnemu vodiju vrnili vse poprejšnje časti in pravice. Kaj je pač tega Rimljana zasluga za rimske državljane napram Jezusovi ljubezni do človeškega rodu? Zato lahko kaže Jezus na svoje odprte prsi z ranjenim srcem, da nas opomni podeljenih nam nešteti dobrot in milostij.

Iz navedenih razlogov častimo čutno ali meseno Srce učlovečenega Sinu božjega. Vpraša se pa, na kaj dovaja sveta cerkev svojo posebno pozornost pri češčenju nadčutnega ali duhovnega Srca, to je pri češčenju ljubezni Jezusove? Pred vsem hoče opozarjati na dva dogodka, in sicer na ustanovitev najsvetejšega zakramenta

altarja, tega večnega spominja radodarne ljubezni našega Gospoda in Izveličarja, o katerem sem govoril obširno v svojem postnem pastirskem listu z dne 20. januarija 1895; potem pa hoče spominjati bridkega trpljenja in smrti našega Odrešenika, v katere vedni spominj in vedno obnavljanje je postavljena sveta maša, ki je torej neprestana razodeva božjega Srca Jezusovega.¹⁾ Najsvetejši zakrament altarja in krvava daritev na križu je dvoje največjih del ljubezni Jezusa Krista, je dvoje najvišjih dobrot njegove neskončne ljubezni.

Zatorej moramo, predragi, v pobožnosti Srca Jezusovega moliti in častiti najsvetejše Srce, kakor v prečudežnem zakramentu živi in bije v ljubezni do nas in moramo premišljevati ljubezen Jezusovo na križu in na altarju, moramo Gospoda za to hvaliti in ga zagotavljati svoje povratne ljubezni. Nadalje moramo zadoščevati za razžalitve in oskrunitve, ki se godijo zakramentu ljubezni, moramo posnemati in izvrševati čednosti Srca Jezusovega, brezdna vseh čednosti, zlasti ljubezen do Boga in do bližnjega, potrpežljivost, krotkost in ponižnost, pravičnost in svetost. K njegovemu usmiljenemu Srcu se moramo zatekati v vseh težavah in stiskah. Gospod ne odvrta in ne zametuje od svojega Srca človeških otrok. (Žal. pes. 3, 33). Saj nas vedno vabi sam, prijazno klicaje: Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, in jaz vas poživim. Vzemite moj jarem nase in učite se od mene, ker sem krotek in ponižen iz srca, in bote našli mir svojim dušam. (Mat. 11, 28, 29.) Ni čudo, da prvak apostolov sv. Peter živo opominja kristijane: Christum sanctificate in cordibus vestris! Krista posvečujte v svojih srcih! (I. Petr. 3, 15). Potem bo mir božji varoval vaša srca, kakor dostavlja sveti apostol Pavel, katerega srce je bilo vžgano ognja ljubezni. (Filiplj. 4, 7).

V češčenje in poveličanje vse hvale najvrednejšega Srca Jezusovega so bile oskrbljene globokoumne posvetilne in z odpustki obdarovane molitve, najnovejša z apostolskim pismom od dne 13. marcija 1901: uvedene so bile duha in srce povzdigujoče litanije dnevnic z določbo svete kongregacije za obrede z dne 26. februarja 1901, nadalje tridnevnic, častne straže.

¹⁾ P. Franz Hattler S. I., Das hochheilige Messopfer, eine bleibende Offenbarung des göttlichen Herzens Jesu. Innsbruck, 1901.

Pobožnost, v postnem in vsakem drugem času ljubemu Vzveličarju gotovo prijetna, je sveti rožni venec, ker tistega, ki ga moli, seznanja prav s skrivnostmi najsvetejšega Srca Jezusovega. Sveti rožni venec nam kaže ljubezen Jezusovo v delu odrešenja in sprave, in nas uči spoznovati ljubezni plameneče Srce Jezusovo. Rožni venec je poučna knjiga Srca Jezusovega. Deviška mati božja Marija nam kaže v rožnem vencu Srce svojega božjega Sina in navdaja naša srca z ljubeznijo do njega. Poleg tega pa nam razodeva tudi svoje ljubezni polno srce. In tako se kristijan, ki govori o Srcu Jezusovem, ne more ogniti srca Marijinega, kar njegovo srce le še močneje vnema k vdani ljubezni do Jezusa.

Da bolje umejemo, kakšna je širokost in dolgost, visokost in globočina vse presegajoče ljubezni Kristove, da bolje spoznamo preusmiljeno Srce Jezusovo, hočemo se v duhu podati na kraje, kjer se je najjasneje razodela ta ljubezen. V Betlehemu je večno znamenito mesto, kjer je Srce Jezusovo začelo biti v ljubezni do nas, kjer je opravilo za nas prvi dar svoje ljubezni. Tu je trepetalo mraza in se treslo v uboštvu; tu se je Jezus ponižal, kakor se ni ponižal noben človeški otrok, da bomo mi povišani. Izvolil si je hlev, da je zadobil nam nebesa. Od tod kliče vsakemu izmed nas: Moj sin, moja hči, daj mi svoje srce! (Preg. 23, 26). Pobožen romar, kateri je v Betlehemu na srebrni zvezdi, ki se sveti prav na rojstnem mestu Kristovem, bral napis: Tukaj je bil rojen Sin božji iz Device, je bil tako ganjen v srcu, da se je zgrudil na tla in je umrl.

V Nazaretu je bilo Srce Jezusovo starišem podložno v sveti pokorščini. V Jeruzalemu se je kazalo naučljivo v šoli pismarjev, v templju goreče za čast božjo. Ko je Jezus začel javno učiti, razodel je vso ljubezen svojega Srca. Že beseda: *Nolite solliciti esse! Ne skrbite* (Mat. 6, 31), že ta beseda spričuje njegovo ljubezen do ljudi, ki si delajo z boječo skrbjo mnogo težav in križev. Kako krasno se razodeva dobrotljivost Srca Jezusovega v tolažljivi besedi, ki jo je spregovoril žalujoči vdovi v Najmu: *Noli flere! Ne jokaj* (Luk. 7, 13), žalujočim gostom v hiši Jajrovi in žalostnim Jeruzalemskim ženam: *Nolite flere! Ne jokajte!* (Luk. 8, 52; 23, 28). Ganljiva je Jezusova skrb za

gladno množico ljudstva: *Misereor super turbam*. Množica se mi smili: kerglejte, tri dni so že pri meni in nimajo kaj jesti. In ako jih lačne pustim na njih dom, omagajo na potu: nekaj namreč jih je prišlo od daleč. (Mark. 8, 2. 3). O ljubeče Srce! — Kako milosrčen je bil Jezus do svojih učencev, kako sočuten z nesrečnimi, kako usmiljen do trpečih, kako prizanesljiv in blagosrčen do grešnikov! Zlasti pa razodevajo čuvstva Jezusovega Srca solze, ki jih je točil sočutno za svojega prijatelja Lazarja in za pomiloščeno ali tako nehvaležno in nespokorno Jeruzalemsko mesto. Da, skrivnosten čar je v premišljevanju dobrotljivosti večovečenega Sinu božjega v njegovem Srcu. Ljubezen rodi ljubezen. Modrosti polni apostol sveta, sv. Pavel, je dal otročičem v Kristu mleka piti, ne jedi (I. Kor. 3, 1. 2), in jih je tako pridobil Kristu. Tako vzveličalno mleko daje slabovernim in mrzlosrčnim naša sladka pobožnost do Srca Jezusovega.

Toda hitimo še na druge kraje, kjer se je posebno kazala ljubezen Srca Jezusovega. Na Oljski gori je trpelo in trepetalo sveto Srce tako, da je silila kri skozi znojnice iz telesa in je v debelih kapljah tekla na zemljo iz oči, iz ušes in iz ust, od rok in od nog. Tu je mogel klicati s krvjo oblit Vzevlíčar: Sin, hči, glej, kaj trpi moje Srce zavoljo tebe: daj mi zato svoje srce! (Preg. 23, 26). Kdo pove, kaj je trpelo ljubeče Srce, ko je Jezus na svojem križevem potu srečal svojo ljubljeno mater? Najstrašnejšo bolečino pa je pretrpelo presveto Srce Jezusovo na Golgoti, kjer je Gospod tri dolge mučne ure visel na križu. Pa tudi v tej bridki muki je ostalo ljubezni in milosti polno. Križani je molil za svoje sovražnike: Gospod, odpusti jim, ker ne vedo, kaj delajo! (Luk. 23, 34). Desnemu razbojniku je naznanil pomilosčenje: Resnično ti povem, danes boš z menoj v raju! (Luk. 23, 43). Za svojo ljubljeno mater je skrbel, izročivši jo v varstvo svojemu ljubljenu učencu. Tega pa je tolažil z milo besedo: Sin, glej tvoja mati! (Jan. 19, 27). Tako je visel Jezus na križu, izkazovaje dela ljubezni, da je mogel končno reči: Dopolnjeno je! In je nagnil glavo in izdihnil svojo dušo. (Jan. 19, 30). In ko je prestal božji trpinec, pristopi vojak s sulico in odpre njegovo stran, in zdajci je tekla iz nje kri in voda. (Jan. 19, 34).

S sulico je bilo prebodeno in odprto Srce, da je grešnikom odprto kot varno zavetje¹⁾).

Srce našega Gospoda in Izveličarja je na križu počilo ljubezni in je umrlo in omrzlelo. Pa mrtvo in mrzlo je ostalo le tri dni; potem je zopet oživel in začelo biti v obnovljeni ljubezni, da ne neba nikdar več biti. Ta ljubezen je bila tolika in tako mogočna, da ni mogla zapustiti ljudi. Izumila je, česar noben človek ni mogel izmisliti: najsvetejši zakrament altarja. V tem zakramentu vseh zakramentov bije zopet v ljubezni za nas prav tisto Srce, ki je v Betlehenskem hlevu iz ljubezni do nas trepetalo mraza, ki se je na Oljski gori treslo v smrtni bridkosti, ki je na gori Kalvariji izkrvavelo. To je tisto Srce, ki nas enkrat, kakor upamo, usmiljeno sodi in nas milostno povabi, da se z njim, ki je veselje vseh svetnikov, večno združimo v nebeškem kraljestvu. Ljubezen tega Srca je neomahljiva, njegova zvestoba je neizpremenljiva. Zato na vsej zemlji ni lepše, ni srečnejše zveze, nego je prijateljska vez z najsvetejšim Srcem Jezusovim.

(Konče prihodnjic.)

Posvečeno rokodelstvo.

Sv. Maksim, trgovec.

(Kamenjan 30. aprila.)

Ko je hotel rimski cesar Decij svoj peklenki načrt izpeljati in krščansko vero iz zemlje iztrebiti in uničiti, velel je postaviti po vsem cesarstvu razglasiti da naj se kristijani silijo darovati malikom. Med prvimi, ki so se branili izpolniti to povelje, je bil Maksim, trgovec, doma v Aziji. Ker je brez strahu spoznal svojo krščansko vero, zaprejo ga v ječo in potem peljejo pred oblastnika Optima. Ta ga tako-le zaslišuje:

Oblastnik: „Kako ti je ime, in kakšnega stanu si ti?“

Maksim: „Prostorojen sem, a Kristov služabnik.“

Oblastnik: „Ti si tedaj kristijan?“

Maksim: „Da, akopram grešnik.“

Oblastnik: „Ali ti niso znani pred kratkim razglašeni cesarski ukazi?“

Maksim: „Kateri ukazi?“ — Kaj zapovedujejo?“

Oblastnik: „Da se morajo odreči vsi kristijani svojemu krščanskemu praznovanju, spoznati cesarja kakor svojega pravega gospoda in zapovednika ter darovati bogovom.“

Maksim: „Ti Boga sramotilni ukazi so mi znani, in prav to me je nagnilo, da očitno spoznavam svojo vero.“

Oblastnik: „Ker so ti ukazi znani, zato daruj bogovom.“

Maksim: „Darujem le enemu pa resničnemu Bogu, in štejem si v srečo, da mu darujem že od svoje mladosti.“

Oblastnik: „Daruj bogovom, da rešiš življenje. ako ne, ti povem, da te izročim trinogom.“

Maksim: „Oj, prav to je, kar sem si vedno želel. Prav zato sem spoznal se za kristijana, da imam priložnost to revno minljivo življenje kmalo zapustiti in iti v večno življenje.“

Na to ga veli oblastnik tepsti s palicami, in prigovarja mu, naj daruje, in se s tem oprusti trpljenja.

A Maksim mu odvrne: „Kar se trpi v Jezusovemu imenu, to ni nobeno trpljenje, nego radost. Ko bi pa odstopil od tega, kar zapoveduje evangelij, ne odšel bi večnemu trpljenju.“

Na te besede ga veli oblastnik dejati na tezalnico. In ko ga beriči mučijo, upije: „Nesrečnež, ne bodi trdovraten, daruj bogovom, da si s tem rešiš življenje!“,

A Maksim govori: „Prav s tem bi izgubil življenje, ako bi daroval bogovom, in ker si hočem življenje ohraniti, jim ne darujem. Vaše palice, vaši železni drogovi in kremplji in ogenj mi ne bodo storili hudo, ker v meni milost božja stanuje. Ona me reši iz vaših rok in me popelje v večno izveličanje, katero vživa že toliko svetnikov, ki so v boju za vero premagali vašo grozovitost.“

Oblastnik, uvidevši, da ne more pregovoriti viteškega bojevalca Jezusovega, izreče sodbo: „Ukazujem, da Maksima, ki se brani ubogati cesarjevo povelje, peljete ven in ga kamenjate, da bo drugim kristijanom v strašljivo svarilo.“

Nato zgrabijo beriči Maksima in ga peljejo iz mesta, kjer ga kamenjajo dne 30. aprila 251.

Sveti Gvalfard, sedlar.

(Umrli 30. aprila.)

Sveti Gvalfard je bil rojen v najstarejšem stoletju v mestu Avgsburg na Nemškem. V svoji

¹⁾ Dr. Fr. Frank. Das bittere Leiden des heiligsten Herzens Jesu. Fromme Lesungen für die Verehrer des göttlichen Herzens Jesu in gesunden und kranken Tagen. Regensburg. 1899-1900. 27 zvezkov, v 8. 1287 strani.

mladosti se je izučil sedlarskega rokodelstva. Dobro doraščen potuje s svojim rokodelskim tovarišem Sikardom in nekaterimi trgovci iz Avgsburga leta 1096. v Verono na Laškem. Ko previdi, da je v tem mestu lepa prilika za njegovo rokodelstvo kakor tudi za njegovo krščansko izobrazbo, ostane tu. Ker je bil v svoji stroki vrlo izvežban a tudi priden delalec, imel je dober zaslužek. A mehkega srca, kakor je bil, ohrani le najpotrebnejše za sebe, vse drugo razdeli ubožcem. Ljudje pa kmalu to opazijo, in začnejo ga glasno hvaliti kakor svetnika. Gvalfard se posvetne hvale zboji, in v skrbi za svoje izveličanje sklene iti v samotni kraj, kjer bi zamogel služiti samo Bogu. Ko se o tem posvetuje s svojim izpovednikom, razdeli vse svoje denarje med uboge in se napoti onostran Aniže v neki gozd. Tu si v samoti postavi malo hišico in ogradi mal vrt.

Tukaj prebiva kakor puščavnik in se pičlo živi z zelišči in sadjem, katero je prideloval. Po dnevi je delal in premišljeval, po noči pa je molil in mrtvičil svoje telo. Tako je preživel tukaj dvajset let, oddaljen od ljudi. Slednjič ga zapazijo neki čolnarji, ko je zajemal vodo iz reke. Ti stopijo na suho ter ga silijo, naj se povrne z njimi v Verono. Tu so mu dali zraven cerkve sv. Petra v samostanu malo stanovanje. Ko je bila leta 1117 reka Aniža stopila iz struge, moral je zapustiti Gvalfard svoje stanovanje ter se preseliti zunaj mesta k cerkvi sv. Trojice. Slednjič so mu dali pri cerkvi svetega Odrešenika ozko celico, kjer je kot mož molitve in kot čudodelnik sklenil dne 30. aprila 1127 svoje sveto življenje.

Sedlarske zadruga na Laškem časte sv. Gvalfarda kakor svojega pomočnika. — Ko je bilo nekaj njegovih svetih ostankov leta 1602 prepeljanih v rojstno mu mesto Avgsburg, bil je ta dan posebno praznovan po avgsburški škofiji in po vsem Bavarskem.

Nadučitelj Peter Gross.

Na praznik „Najdbe sv. križa.“

(3. majnika.)

Ko so apostoli po Gospodovem povelju šli oznanovat vsemu svetu Jezusove nauke: pohujševali so so ljudje zlasti nad vstanoviteljem nove vere, nad Križanim. Bog-človek je končal kot hudodelec na križu — Judom v spodtiko, nevernikom nespamet. Vernim pa je bila beseda o križu znamenje modrosti, dobrote in

moči božje; križ jim je bil izveličalno sredstvo, zato v veliki časti.

Križevo znamenje nas oživlja v veri.

Devetnajst stoletij skoro preteče, a v tem oziru ni še nobene izpremembe. Nevernim sovražnikom cerkve je še dandanes križ v spodtiko, znamenje nespameti. Kristijanom pa je to znamenje najčastnejše vseh znamenj. Zasramovani so sicer kakor prvi kristijani radi tega od nevernikov, a vneti katoličan govori s sv. Pavlom. „Bog ne daj, da bi se hvalil razen s križem Gospoda našega Jezusa Krista.“ (Gal. 6, 14.)

„Ta je postavljen v padeč in vstajenje mnogim v Izraelu in v znamenje, kateremu se bo nasprotovalo.“ (Luk. 2, 34.) Tako je proročeval starček Simeon detetu Jezusu, tako pa se je godilo tudi s križem: „znamenjem sinu človekovega“. (Mat. 24, 30.) Temu znamenju so neverniki vedno nasprotovali in mu nasprotujejo še vedno. A ko nastopajo kot sovražniki križa, nastopajo kot sovražniki Kristovi. Katoliki pa imajo to znamenje vedno v časti, ter kažejo s tem, da so res učenci Križanega; vsak kdor se njegovega križa ne sramuje, je njegov učenec; kažejo, da so učenci apostolov, ki so se hvalili z Gospodovim križem in niso loteli slišati o ničemer drugem, nego o križu. (I. Kor. 2; Gal. 4, 14.) Priznajo, da so verni nasledniki prvih kristijanov, ki so bili „častilci križa“. (Tertulijan). — Ne sramuj se imena „častilec križa“, kakor se Jezus ni sramoval umreti za nas na križu. Kdor mene spozna pred ljudmi, tega spoznam tudi jaz pred nebeškim Očetom. Pokažimo vedno, pri vsaki priliki, pred vsakim človekom, da smo častilci križa in kažimo s tem svoje trdno versko prepričanje.

Križa znamenje nas potrjuje tudi v našem upanju, saj je to znamenje našega odrešenja. Je sicer znamenje bolečin in sramote, ki jo je trpel Krist, a spominja nas tudi slavne zmage Krista nad satanom, na slavo, ki jo je pridobil sebi in njegovim. Skušanega mora ta spominj potrditi, padlega osrčevati, vsem pa dati up večnega življenja.

Ko je Konstantin Veliki šel v boj zoper krščanskega sovražnika Maksencija, videl je v prikazni znamenje sv. Križa in slišal besede: „V tem znamenju zmagaš“. Isti glas naj čujemo vedno tudi mi, kadar zagledamo to znamenje. Hudobni duh se boji križa, ker na njem ga je premagal Krist in zdrobil njegovo moč. Ako pa je kdo že padel, pogled na križ mu daje upanje;

saj se je na tem križu darovala pravna daritev za naše grehe.

Kakor je pogled na bronasto kačo v pušcavi ozdravil rane kačjega pika, tako nas pogled na križ ozdravi ran greha, pikov hudobne peklenke kače.

V križu imamo slednjič vsi upanje večnega življenja. Tisti, ki je visel na križu je sedaj v nebesih, na desnici božji. Tje pridemo tudi mi, ako sledimo Kristu in ako vstrajamo pod križem in bremenom nadlog do konca. Tako torej vzbuja v nas križ veseli up boljšega življenja; kdor pa zaupa v Boga, ta ne bo osramočen.

Križ pa vžiga v nas tudi ljubezen. Kdor opazuje križ, ta mora nehote priti do zavesti, da je Krist visel na križu iz ljubezni do nas. Kdo pa naj premišluje to ljubezen, brez da bi se vnela tudi v njem protiljubezen do tistega, ki umira iz ljubezni do njega. Kdo naj bi ostal mrzel pri pogledu gorečega plamena Jezusove ljubezni? Zato so resnične besede: „Ko bom povišan od zemlje, vse nase potegnem. (Iv. 12, 31.)

In že v dan križanja so se spolnile te njegove besede. Sovražniki njegovi, ki so ga križali, so se spreobrnil, trkali se na prsi in govorili: „Resnično, ta je Sin božji!“ Če se je omečil tedaj kamen, kaj naj mislimo o vosku! Sv. Frančišek Pavlanski je zato pri pogledu Križanega nehote vskliknil: „O ljubezen, moja ljubezen! Tu glejte mojo ljubezen!“ Zares, če so pokale skale, če so se odpirali grobovi ob sirtih Jezusovi, kako naj se ne bi omečilo človeško srce!

Od katerekoli strani torej opazujemo sv. križ, povsod je lep, vedno kristen. Zato ljubimo lesen križ, da budi v nas izveličalne čednosti vere, upanja in ljubezni. Ljubimo pa tudi križ, ki ni lesen, ki je križ nadlog, trpljenje. „Kdor hoče za menoj priti, naj zataji samega sebe, naj zadene vsak dan križ na svoje rame in hodi za menoj.“ — Zadenimo na svoje rame vsak križ, ki ga nam pošlje Bog: — z njim, po njem pridemo v deželo večne radosti.

L. P.

Na čast sv. Florijanu.

(4. mejnika).

Sv. Florijan je bil rojen sredi tretjega stoletja na Spodnje-Avstrijskem. Postal je vojak, bil je kristijan in je stopil iz vojaške službe ob pričetem preganjanju kristijanov za časa Dioklecijana.

Ko so v starem Noriku začeli loviti kristijane in je metati v ječe, je moriti, jel je preganjane tolažiti in jim po močeh pomagati. Na potu je srečal vojake, ki so zasledovali kristijane. Stopil je pred nje in jih nagovoril: „Nikar se preveč ne trudite; tu stoji pred vami kristijan, peljite ga pred svojega zapovednika.“ Peljali so ga. Zapovednik ga je silil, naj daruje malikom, a ni se dal pregovoriti, da si so ga obsipali z grožnjami. „Ko sem še nosil zemsko orožje,“ tako je govoril zapovedniku, „častil sem skrivaj svojega Boga, nikdar me ni mogel pregovoriti satan. Ti imaš oblast nad mojim telesom, a nad mojo dušo pa ima oblast le samo Bog. Pokoren sem, ker sem tvoj podložnik, a darovati malikom in je moliti, tega mi pa vsiliti nisi v stanu. Ne bojim se muk, le zažgi gromado, z imenom „Jezus“ na jeziku stopim na njo.“

Veliko muk je preстал Florijan, predno je v deroči Anizi končal življenje. Po čudežu se je našlo njegovo telo in preneslo v Rim.

Sv. Florijan je ostal vojak, dokler mu ni bilo potrebno očitno nastopiti. Ta čas je bil kristijan le samo v srcu. Kakor hitro pa je prišel zanj čas, očitno spozna svojo vero. To je storil brez strahu in je v viharnem času dal svoje življenje, da je prejel pravico do nebeškega zaklada. — Tako tudi mi! Bodimo verni kristijani, a ne na jeziku samo. Kadar nastopi čas, da naš molk veri škodi, očitno priznajmo vsakemu kaj smo, ne bojmo se nobene nevarnosti. Zakaj, ne bojmo se onih, ki zamorejo umoriti telo, bojmo se veliko več onega, ki zamore dušo in telo pahniti v pogibelj. Če izgubimo življenje zaradi Krista, se nam vrne, če pa si ga ohranimo s tem, da njega zatajimo, vzame nam ga Krist na veke in nas pahne v kraljestvo teme. Izgled nam bodi sv. Florijan. Njega kličimo na pomoč, kadar švigne plamen izkušnjav iz pekla, priporočujmo se mu, ako nas hočejo zagrniti valovi strasti. Njegove pomoči bomo deležni: zato pa tudi živimo zasebno in javno po njegovem izgledu.

L. P.

Šest čednosti — slovenskim dekletom za majnik.

Stari poganski Egipčani so lepšali vratove svojih hčera s pomembnimi ovratnicami. Na vsaki teh ovratnic je bilo šest podobic, ki so predstavljale šestero čednosti, katere mora devica imeti. Prva podobica je bila grlica z napisom: „Tako samotna!“ — Druga golobček: „Tako čista!“ — Tretja orel: „Tako urna!“ — Četrta štor-

klja: „Tako hvaležna!“ — Peta ponočna sova: „Tako čuječa!“ — Šesta škrjanček; „Tako pobožna!“ — Torej so stari Egipčani, dasi pogani, visoko čislali sešobno deključne čednosti. — Vidite, krščanska dekleta!

Kapelan A. Merkun.

Castilcem lurške Matere Božje.

Odkar se je l. 1858. prikazala Marija v Lurdu srečni Bernardiki ter je tam začel izvirati čudapolni studenec, in odkar je pobožni francoski narod na povelje nebeške Kraljice zazidal v Lurdu krasno hišo božjo, zdi se, da je Marija podvojila svojo ljubezen do revnih zemeljskih otrok. Zdi se, da so se povrnila časi, ko je še njen sin božji hodil po zemlji učeč in deleč milosti in dobrote judovskemu ljudstvu. Neštevilo čudežev se dogaja v Lurdu leto za letom in pa širom sveta po samem rabljenju lurške vode. In še obilnejše so dušne milosti, katere prejema krščanski rod iz rok brezmadežne lurške Device.

Pa podvojila se je rekli bi, v zadnjih štiridesetih letih tudi ljubezen kristijanov do Marije. Povsod nahajaš med njimi v znamenje češčenja Marijinega spomenike lurške Kraljice. Ne najdeš že hiše brez lurške podobe, ne skoraj cerkve brez lurškega altarja ali saj kipa lurške Marije. Ob cestah in potih se je postavilo na tisoče lurških kapelic, pozidalo se mnogo lurških cerkvâ.

Leta 1908 preteče 50 let, odkar je Marija osemnajstkrat zapustila nebesa in se ponižala k nam zemeljskim otrokom. To leto bo, če še mogoče, pomnožilo češčenje Marijino in krščanski narodi, udani ji iz srca, bodo najslavnejše obhajali to blaženo prvo petdesetletnico. Tudi slovenski rod, ki toliko ljubi in časti Marijo, ne bo zaostajal za drugimi. Slavil bo gotovo najsijajnejše to petdesetletnico.

Marijini otroci širom mile nam slovenske zemlje, s temi vrsticami ste pa že zdaj vabljeni k delu, ki se namerava izvršiti prav v proslavo in spominj petdesetletnice Marijinih prikaznij v Lurdu.

V Rajhenburgu na Savi, na Spodnjem Štajarskem, se je z dovoljenjem preč. knežskofijstva in vis. deželne vlade dne 17. majnika 1901 vstanovila cerkvena družba, ki ima namen tik trga rajhenburškega na krasnem holmiču pozidati novo župno cerkev, posvečeno Mariji lurški. Ta lurška cerkev se bo stavila v spominj petdesetletnice Marijinih prikaznij v Lurdu in posvetila brezmadeža spočeti Devici. V ta namen se že pridno pobirajo denarni prispevki. Dasi cerkvena družba deluje še-le tričetrt leta, šteje že do 2000 udov in nabralo se je 8000 kron.

Da bo pa še bolj vrolo prospevalo to Mariji lurški posvečeno delo, vabimo s tem Marijine častilce po slovenski zemlji, da v obilnem številu pristopijo k naši cerkveni družbi, ter jo po svojih močeh prav blagodušno podpirajo. S tem ne bodete omogočili samo prepotrebne nove župne cerkve v revni rajhenburški župi, nego storili bodete mnogo v čast in slavo Mari-

jino, kajti ta cerkev, prva župna lurška cerkev na slovenskih tleh, postane ob enem blagodejna romarska cerkev — slovenski Lurd.

Udje družbe plačujejo po 1 krono 20 vinarjev ali 60 krajcarjev na leto, vstanovniki po 10 kron, ali za vselej 100 kron, dobrotniki pa kolikor hočejo. Želi se, da se plača, če mogoče, udnina za več let skupaj, n. pr. za 5 ali 10 let, ker se na tak način denar prej naloži na obresti. Za ude, vstanovnike in dobrotnike cerkvene družbe se obhajajo večne maše in sicer vsak prvi petek v mesecu, razun štirih mesecev, v katerih se nahajajo kvatrti tedni. V teh štirih mesecih so pa mrtvaška opravila enaka, kakor vernih duš dan in pa peta črna maša za večni mir in pokoj vseh rajnih vstanovnikov, udov in dobrotnikov cerkvene družbe. Tako se jim plačuje vsak dar, podeljen družbi z dušnimi darovi, s sadovi večnih maš. Marsikaterega grob bo pozabljen za vsikdar, preden ga bo obrasel prvi mah, a kdor pristopi v krog cerkvene družbe v Rajhenburgu, ne bo pozabljen v daritvah sv. maš in molitvah nikdar.

Za tiste dobrotnike naše cerkvene družbe pa, ki si posebno prizadevajo za njo, druge k njej nagovarjajo, nabirajo novih udov in doneskov, se berete vsako leto vrhu imenovanih 12 svetih maš še dva sveti maši in sicer 11. februvarija ob dnevu prve prikazni Marijine v Lurdu in pa 16. aprilja, ob smrtnem dnevu Bernardike za srečno smrt. Imenovani sveti maši se bodeta opravljali tako dolgo, da se dozida nova cerkev.

Častilci Marijini! Delo je krasno in zaslužljivo, ki se namerava izvršiti v čast in slavo lurške Marije. Podpirajte je in dajte se vpisati v cerkveno družbo! Denar za družbo se lahko pošilja naravnost župnemu uradu. (Naslov: „Župni urad, pošta Rajhenburg na Savi“). Po sprejemu denarja se vsakemu pošlje vpisna knjižnica, ki svedoči, da je dotičnik sprejet v cerkveno družbo ter da postane deležen vseh njenih duhovnih dobrot.

V Rajhenburgu, obletnico prve prikazni Marijine v Lurdu, dne 11. februvarija 1902.

Josip Cerjak,

župnik in predsednik cerkvene družbe.

Fran Avsenak,
tajnik.

Fran Kralj,
predsedn. namestnik.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostolstva.

a) Glavni namen za mesec aprilj 1902:

Duh molitee.

b) Posebni nameni:

26.) **Sv. Klet.** Slovenci v tujini in ohranitev njihove verske in narodne zavesti. Duh ponižnosti in skromnosti.

27.) **Sv. Peregrin.** Slovenski delalci in posli. Usmiljenje in radodarnost do ubogih.

28.) **Sv. Pavel od Križa.** Naša cesarska rodovina. Cesar Frančišek Josip I.

29) **Sv. Peter.** Slovenski redovniki. Učitelji in katehetje. Vzgoja slovenske mladine v krščanskem duhu.

30.) **Sv. Katarina Slovenska.** V mesecu aprilju umrli udje molitvenega apostolstva in bratovščine presv. Srca Jezusovega.

a) Glavni namen za mesec majnik 1902:

Zaupanje na Marijo.

b) Posebni nameni.

1.) **Sv. Filip in Jakob.** Vneto čiščenje Matere Božje v tem mesecu. Udeleževanje šmarnične pobožnosti.

2.) **Sv. Atanazij.** Gojitev pravega prijateljstva. Polhevna vdanost do predstojnikov. S.

Raznoterosti.

Novomašnik in sv. razpelo. Tu pa tam se pri-
godi, da novomašnik, ko stopa prvič k oltarju Go-
spodovem, ne nese v roki običajnega venca, nego sv.
razpelo. Lep in ginljiv je pogled na novomašnika, ko
koraka sredi ljudstva po cerkvi — s križem v roki.
In to po pravici! Saj življenje katoliškega duhovnika
res ni drugega nego posnemanje — trpečega in pre-
ganjanega Izveličarja. S.

Moška časnikarska beseda. „Pri nas v Združenih
državah nimamo ne „klerikalnih“ ne „liberalnih“
listov. Če jih pa hočete glede katoličanstva deliti,
morate jih deliti tako-le: v katoliške liste, indiferentne
liste in protikatoliške liste. Odločno tudi protestujemo,
da bi časnikarji na Slovenskem lahko poučevali nas
slovensko-amerikanske časnikarje v časnikarstvu. Vsaj
so se baš nekateri časniki na Slovenskem že mnogo
naučili prav od „Amerikanskega Slovenca“ in se lahko
še marsikaj nauče v smeri modernega in naprednega
časnikarstva.

Po „Američanskem Slovenci.“

Listek.

Profesor o. Ladislav Hrovat je zamrl v kraji
svojega dolgoletnega delovanja v Novomestu ponedel-
jek 14. t. m. Rojen je bil Josip Hrovat 10. marcija
1825 v Zgornjem Tuhinju; torej je izpolnil lepo sta-
rost 77tih let. Bil je po učenosti čast frančiškanskemu
redu in Slovenstvu. Izprašan latinec ter grk je bil
merodajen slovničar našega jezika. Nenevadno simpa-
tičen profesor bi bil dal o. Ladislav dušo in srce za
mladino. — Zadnje dobo življenja pa je popustil latinske
in grške klasike ter postal Marijin pisatelj. Ukvarjal
se je sploh le z Marijo. Uprav smrti dan je spre-
jelo vredništvo njega labudno pesem Majnikovi Kraljici:
„Premišljevanja o Srci Marije.“ Tudi njemu so še pred
smrtijo pokazali te dotiskane šmarnice in bil je vesel.
Pokopal ga je 16. t. m. kanonik Povše. Navzočevala
pa sta pogrebu hvaležna mu učenca: sedanji franči-
škanski provincijal o. Konstant Luzar in oži mu rojak,
komponist o. Angelik Hribar iz Ljubljane. Sicer pa je

rakvi sledilo vse, kar ima Novomesto imenitnega in
preprostega od dvornega svētnika prof. Šuklje-ga do
zadnje delalske dlani. 22. t. m. je pel slovesno osminjo
za njim novomeski prošt dr. Sebastijan Elbert. —
Naj ga je sprejel milostni Sodnik v večna bivališča;
slovenski narod pa v svoj neizbrisen spominj. V M. P.

Škofijska kronika.

Novomašniki postanejo l. 1902. v ljubljanskem
bogoslovnem semenišči sledeči gospodje bogoslovci: Iz
četrtga bogoslovnega tečaja: Ivan Brce, rojen v
Dražgošah 5. majnika 1876, gimnazijo dovršil v Ljub-
ljani 1898; Karol Čuk, rojen v Črnem Vrhu nad
Idrijo 26. februarja 1878, gimnazijo dovršil l. 1898
v Ljubljani; Francišek Seraf. Kimovec, rojen v
Crkljah 21. septembra 1878, gimnazijo dovršil z od-
lično zrelostno izkušnjo v Ljubljani 1898; Andrej
Magajna, rojen v Vremah 16. decembra 1876,
gimnazijo dovršil v Ljubljani 1898; Ivan Obgl. Ma-
renčič, rojen v Kranji 6. avg. 1879, gimnazijo do-
vršil z odlično zrelostno izkušnjo v Ljubljani 1898;
Alojzij Mrhar, rojen na Ježici 15. junija 1876, gim-
nazijo dovršil v Ljubljani 1898; Francišek Ksav.
Pavšič, rojen v Ljubljani 3. novembra 1876, gim-
nazijo dovršil v Ljubljani 1898 in prvi bogoslovski
tečaj v celovškem semenišču; Ivan Krst. Prijatelj,
rojen v Dobropoljah 24. majnika 1879; gimnazijo do-
vršil v Ljubljani 1898; Valent Sitar, rojen na
Ježici 29. avgusta 1878, gimnazijo dovršil v Ljub-
ljani 1898; Francišek Seraf. Skulj, rojen v Vel.
Lašičah 23. julija 1875, gimnazijo dovršil v Ljubljani
1898; Rihard Smolej, rojen v Ljubljani 27. aprila
1879, gimnazijo dovršil v Ljubljani 1897. — Iz tret-
jega bogoslovnega tečaja, po grški besedi zvan „prez-
biterji“: Matej Ahačič, rojen v Tržiči 10. sep-
tembra 1878, gimnazijo dovršil z odlično zrelostno izku-
šnjo v Ljubljani 1899; Martin Drolec, rojen v Krašnji
10. novembra 1877, gimnazijo dovršil v Ljubljani
1899; Mihael Kmet, rojen v Št. Lovrenci ob Teme-
nici 29. septembra 1878, nižjo gimnazijo dovršil v
Ljubljani, višjo v Mariboru 1899; Ivan Zl. Kozina,
rojen v Ribnici 30. decembra 1877, nižjo gimnazijo
dovršil v Ljubljani, višjo v Rudolfovem 1899; Josip
Logar, rojen v Metliki 19. februarja 1879. I.—II.
gimn. razred v Rudolfovem, III.—VIII. v Ljubljani
z odlično zrelostno izkušnjo 1899; Martin Pečarič,
rojen v Metliki 8. januarja 1878. I.—III. gimn.
razred v Rudolfovem, IV.—VIII. v Ljubljani 1899;
Josip Pirec, rojen v Velesalem 5. majnika 1877,
gimnazijo dovršil v Ljubljani 1899; Leopold Pod-
logar, rojen v Škocijanu pri Turijaku 14. novembra
1878, gimnazijo dovršil z odlično zrelostno izkušnjo v
Rudolfovem 1899; Ivan Krst. Strajhar, rojen v Šmar-
tinu pri Kameniku 21. junija 1878, gimnazijo dovršil
v Ljubljani 1899; Martin Štular, v Metliki 10. no-
vembra 1878, nižjo gimnazijo dovršil v Rudolfovem,
višjo v Ljubljani 1899; — Karol Bor. Gross, četrto-
letnik, rojen v Zagoriji ob Savi 2. novembra 1880,
dovršil gimnazijo v Ljubljani 1898, prejme vsled nje-
gove mladosti le subdijakonot in dijakonot.